

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 listopada 2021 roku, wydanym w sprawie z powództwa Z. R. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W., Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 51.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty;
2. oddalił powództwo w pozostałej części;
3. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 7.967 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. zwrócił powódce ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi - Widzewa w Łodzi kwotę 900 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie biegłego.

Sąd Okręgowy oparł swe rozważania na następujących ustaleniach faktycznych:

Powódka zamierzała zakupić pojazd marki J., w związku z czym skontaktowała się z M. K. (1), który prowadzi warsztat samochodowy. Powódka przekazała swojemu synowi pieniądze (w walucie euro) na zakup samochodu, który wraz z M. K. (1) udał się do Niemiec w celu zakupu i sprowadzenia pojazdu dla powódki. M. K. (1) nabył pojazd marki J. od właściciela będącego Niemcem. W treści umowy jako kupujący widniał M. K. (1). Zbywca przekazał M. K. (1) wszelkie dokumenty pojazdu, w tym kartę pojazdu oraz wydał pojazd i kluczyki. Podczas transakcji, syn powódki przekazał zbywcy pojazdu pieniądze uzyskane od powódki za zakup pojazdu. Pojazd został przetransportowany do Polski na lawecie z uwagi na uszkodzenia uniemożliwiające przejazd na kołach. W pojeździe uszkodzony była lampa, błotnik, drzwi przednie, lusterko. Po powrocie do Polski, w dniu 7 sierpnia 2019 roku M. K. (1) zawarł z powódką umowę nazwaną „umowa sprzedaży” nabytego w Niemczech pojazdu marki J., w ramach której przeniósł na powódkę własność pojazdu i przekazał jej pojazd oraz kluczyki, jednakże nie towarzyszyło temu przekazanie przez powódkę pieniędzy na rzecz M. K. (1), bowiem nastąpiło to już wcześniej. Następnie powódka zarejestrowała pojazd marki J. w Polsce, któremu nadano numer rejestracyjny (...). Pojazd użytkował syn powódki i jego partnerka.

W dniu 22 sierpnia 2019 roku powódka zawarła z pozwanym umowę ubezpieczeniową OC oraz AC w tym ubezpieczenie od kradzieży samochodu, stwierdzoną polisą nr (...), obowiązującą w okresie od dnia 22 sierpnia 2019 roku do 21 sierpnia 2020 roku, której przedmiotem był pojazd marki J. o numerze rejestracyjnym (...) i numerze VIN (...). Przy zawieraniu polisy OC i AC obecna była zarówno powódka jak i jej syn. Wartość pojazdu/ sumę ubezpieczenia ustalono w umowie na kwotę 135.557 zł. Zgodnie z § 18 ust. 3 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia w razie kradzieży pojazdu, w tym jego wyposażenia, odszkodowanie jest wypłacane po przeniesieniu prawa własności pojazdu lub tego wyposażenia na ubezpieczyciela, chyba, że ubezpieczyciel zrzeknie się tego uprawnienia.

Zarówno w trakcie procedury rejestracji pojazdu, jak i związanej z jego ubezpieczeniem, nikt nie kwestionował dokumentów dotyczących pojazdu oraz okoliczności jego nabycia przez powódkę, a pojazd nie pochodził z kradzieży.

W dniu 12 lipca 2020 roku doszło do kradzieży pojazdu stanowiącego własność powódki na terytorium Grecji. Kradzież pojazdu została zgłoszona na posterunku policji w Grecji. Decyzją Prezydenta Miasta Ł. z dnia 12 sierpnia 2020 roku pojazd został wyrejestrowany.

Powódka zgłosiła pozwanemu szkodę w związku z kradzieżą pojazdu marki J. o numerze rejestracyjnym (...). W piśmie z dnia 22 lipca 2020 roku pozwany poinformował, iż otrzymał zgłoszenie szkody. W dniu 14 sierpnia 2020 roku powódka przeniosła własność skradzionego pojazdu na rzecz pozwanego stosownie do postanowień OWU znajdujących zastosowanie do umowy ubezpieczenia autocasco zawartej przez strony. Decyzją z dnia 16 października 2020 roku pozwany odmówił wypłaty odszkodowania, gdyż zakwestionował skuteczne przeniesienie prawa własności samochodu osobowego marki J. o numerze rejestracyjnym (...) na rzecz powódki. Ponadto pozwany wskazał, iż

nie jest możliwe wykonanie przez powódkę przeniesienia własności pojazdu zgodnie z § 18 ust. 3 OWU, gdyż nie jest jego właścicielem. W ocenie pozwanego powódka podała sprzeczne informacje w zakresie okoliczności nabycia przedmiotowego pojazdu, w szczególności miejsca i czasu zakupu oraz stanu pojazdu w chwili zakupu. Pozwany ustalił wartość pojazdu na kwotę 99.800 zł brutto. Pismem z dnia 27 listopada 2020 roku powódka odwołała się od decyzji ubezpieczyciela i wniosła o wypłatę odszkodowania w kwocie 120.000 zł w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego pisma. W piśmie z dnia 22 grudnia 2020 roku pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd Rejonowy wskazał, że stosownie do art. 235² § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. pominął dowód z zeznań świadka K. K., albowiem świadek nie miała wiedzy na temat okoliczności zakupu spornego pojazdu oraz kwestii przeniesienia własności na powódkę oraz okoliczności zawarcia polisy dotyczącej tego pojazdu. Nadto okoliczności, co do których świadek miał się wypowiedzieć zostały udowodnione zgodnie z twierdzeniem powódki.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd Rejonowy pominął dowód z zeznań świadków M. K. (1), J. R. i M. W. na okoliczności poza tymi, co do których dowód ten dopuścił, albowiem fakty te były nieistotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy.

Niniejsze rozstrzygnięcie zostało w całości zaskarżone przez pozwanego, (...) S.A. z siedzibą w W..

Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

a) naruszenie przepisów postępowania przepisów postępowania mające wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieprawidłową i niepełną ocenę dowodów w postaci:

- zeznań powódki Z. R., która wskazała wprost, że nie jest w stanie powiedzieć, kto podpisał umowę ubezpieczenia pojazdu oraz, że mogło być tak, że syn wpisał jej nazwisko na polisie, tj. podpisał się za nią,
- zeznań świadka J. R., który stwierdził, po okazaniu mu polisy, że prawdopodobnie widnieje na niej nazwisko (...), a nie (...),
- zeznań świadka M. W., który mówił, że nie pamięta, z kim dokonywał czynności podpisania polisy, a dodatkowo nie jest on w stanie potwierdzić, że pod polisą widnieje podpis powódki,

- co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego i uznania przez Sąd, że umowa ubezpieczenia AC była prawidłowo zawarta przez powódkę, pomimo że fakt ten nie został udowodniony, zaś pozwany uprawdopodobnił, że podpis w istocie nie należy do Z. R.,

b) naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieprawidłową i niepełną ocenę dowodów w postaci zeznań świadka M. K. (2), który stwierdził, że on podpisał umowę sprzedaży pojazdu na terenie Niemiec, zaś faktura na pojazd była wystawiana na dane J. R., co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego i uznania przez Sąd, że M. K. (2) mógł skutecznie przenieść własność pojazdu na Z. R.,

c) naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 227 k.p.c. w zw. z art. 205¹² § 2 k.p.c., 235² § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego strony pozwanej o przesłuchanie K. K., która posiadała bezpośrednią wiedzę na temat okoliczności kradzieży pojazdu należącego do powódki, pomimo że wniosek został złożony już w pierwszym piśmie procesowym, co skutkowało w konsekwencji nieprawidłowym ustaleniem stanu faktycznego w niniejszej sprawie i uznaniem, że pozwany ponosi odpowiedzialność za skutki zdarzenia jako ubezpieczyciel.

Pozwany zaznaczył przy tym, że w związku z podniesionymi zarzutami Sąd Rejonowy ustalił, że :

- Z. R. osobiście złożyła podpis pod polisą AC pojazdu J. (...),
- umowa ubezpieczenia AC pojazdu J. (...) została prawidłowo zawarta,
- M. K. (2) skutecznie przeniósł własność pojazdu J. (...) na Z. R..

d) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 805 § 1 k.c. poprzez ich niewłaściwą wykładnię i uznanie, że w niniejszej sprawie doszło do skutecznego i prawidłowego zawarcia umowy ubezpieczenia AC pojazdu J. (...), podczas gdy umowa została zawarta przez inną osobę, aniżeli wskazana w jej treści, a więc prawdopodobnie doszło do popełnienia przestępstwa fałszerstwa dokumentu, co prowadzi do konkluzji, że umowa ubezpieczenia nie została skutecznie zawarta i ubezpieczyciel nie powinien ponosić odpowiedzialności za kradzież pojazdu,

e) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 535 § 1 k.c. poprzez ich niewłaściwą wykładnię i uznanie, że w niniejszej sprawie doszło do skutecznego i prawidłowego przeniesienia własności pojazdu J. (...) na Z. R. przez M. K. (2), podczas gdy M. K. (2) nie stał się właścicielem pojazdu zakupionego na terenie Niemiec, a co za tym idzie, nie mógł go skutecznie zbyć na rzecz powódki.

Dodatkowo pozwany wniósł o:

a) zwrócenie się do Prokuratury Rejonowej Ł. o udostępnienie akt sprawy toczącej się pod sygnaturą PR 2 ds. 919.2021 a następnie wyznaczenie pozwanemu terminu 14 dni na ustosunkowanie się do przedmiotowej dokumentacji i przeprowadzenie dowodu ze wskazanych dokumentów celem wykazania osoby, która podpisała się pod polisą dotyczącą pojazdu J. mającego należeć do Z. R., wprowadzenia w błąd ubezpieczyciela co do tej osoby - potrzeba przeprowadzenia przedmiotowego dowodu wynikła dopiero na tym etapie postępowania, a to z uwagi na fakt, iż w momencie rozpatrywania sprawy, tj. 3 listopada 2021 r., postępowanie karne było w całkowicie wstępnej fazie, więc uzyskanie jego akt było niecelowe, natomiast obecnie w sprawie został podjęty szereg czynności, dlatego też uzyskanie ich wyniku jest niezbędne dla prawidłowego i wszechstronnego rozpatrzenia przedmiotowej sprawy;

b) zawieszenie postępowania apelacyjnego do czasu zakończenia postępowania karnego PR 2 ds. 919.2021 toczącego się przed Prokuraturą Rejonową Ł., a to z uwagi na fakt, iż wynik tego postępowania ma istotny wpływ na rozpatrzenie niniejszej sprawy;

c) rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. postanowienia wydanego na rozprawie w 3 listopada 2021 r. o pominięciu dowodu z zeznań świadka K. K. celem wykazania faktów: przebiegu i okoliczności zakupu i kradzieży pojazdu J., zawarcia umowy ubezpieczenia, użytkowania pojazdu i jego własności, zgłoszenia szkody, przebiegu postępowania likwidacyjnego.

Przy tak sformułowanych zarzutach i wnioskach skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania za I instancję według norm przepisanych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia orzeczenia do dnia zapłaty, a także zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił:

W Prokuraturze Rejonowej Ł. toczyło się postępowanie przygotowawcze w sprawie:

1) mającego miejsce w dniu 22 sierpnia 2019 roku w W. podrobienia w celu użycia za autentyczny dokumentu umowy ubezpieczenia nr (...) dotyczącej pojazdu XJ nr rej. (...) poprzez złożenie pod nim podpisu Z. R., który to dokument został złożony do (...) .U. S.A., jako potwierdzający zawarcie przez Z. R. umowy ubezpieczenia AC pojazdu J., w

sytuacji, gdy dokument ten nie został podpisany przez właścicielkę pojazdu, a inną nieustaloną osobę działającą bez odpowiedniego pełnomocnictwa;

2) usiłowania w okresie od 12 lipca 2020 roku do 17 sierpnia 2020 roku w nieustalonym miejscu, doprowadzenia (...) .U. S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie mniejszej niż 99.800 złotych w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie pokrzywdzonego w błąd co do skutecznego zawarcia umowy ubezpieczenia przez Z. R., podczas, gdy ujawnione okoliczności sprawy wskazują, że umowę podpisała inna osoba, a więc Z. R. nie była uprawniona do ubiegania się o uzyskanie odszkodowania, ale celu swojego nie osiągnęła z uwagi na odmowę wypłaty przez ubezpieczyciela.

Postanowieniem z dnia 9 maja 2022 roku Prokurator Prokuratury Rejonowej Ł. umorzył postępowanie w powyższej sprawie, co do czynu opisanego w punkcie 1) wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa, zaś co do czynu opisanego w punkcie 2) wobec brak znamion czynu zabronionego.

Rozpoznając sprawę na skutek zażalenia (...) .U. S.A., Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, postanowieniem z dnia 12 września 2022 roku, wydanym w sprawie IV Kp 269/22, uchylił postanowienie z dnia 9 maja 2022 roku w zakresie punktu 1. i utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie w pozostałej części.

(dowód – odpis postanowienia z uzasadnieniem k. 178 – 179).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny sprawy należy poczynić następującą uwagę o charakterze formalnym.

Zgodnie z obowiązującym od dnia 2 lipca 2021 r. art. 15zszs⁽¹⁾ ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1090), w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu (...)19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów kodeksu postępowania cywilnego w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego. Zasada ta, zgodnie z art. 6 powołanej ustawy z dnia 28 maja 2021 r. znajduje zastosowanie do wszystkich spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie. Taki stan prawny, zważywszy na datę wydania niniejszego orzeczenia, uzasadniał rozpoznanie przedmiotowej sprawy w składzie jednego sędziego.

Wobec faktu zaś, że ani w apelacji ani w odpowiedzi na apelację strony nie złożyły wniosku o przeprowadzenie rozprawy, Sąd Okręgowy uznając, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, rozpoznał apelację na posiedzeniu niejawnym (art. 374 k.p.c.).

Apelacja wywiedziona w sprawie jest bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy podziela przyjmując je jako własne.

Idąc dalej, w pierwszej kolejności rozważyć należy zarzuty w zakresie prawa procesowego, jako determinujące prawidłowość ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia.

Tytułem wstępu należy wskazać, że podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie mógł zostać uwzględniony.

Przypomnienia wymaga, że organ procesowy ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego, wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Przepisy proceduralne gwarantują przy tym, że ocena sędziowska nie może być nacechowana swoistą dowolnością. Unormowanie art. 233 § 1 przy uwzględnieniu unormowania art. 327¹ § 1 k.p.c. nakłada bowiem na sąd orzekający następujące obowiązki: wszechstronnego

rozważenia zebranego materiału dowodowego, uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny mocy dowodowej, oraz wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej na weryfikację poczynionej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź jego zdyskwalifikowanie, a ostatecznie – odzwierciedlenia w treści uzasadnienia orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł i przyczyn odmowy wiarygodności innym zebranym materiałom.

Reasumując, swobodna ocena dowodów skorelowana jest z wymaganiami płynącymi z przepisów prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia i poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i, ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Ustalenia faktyczne dokonane na podstawie tak ocenionych dowodów nie mogą wykazywać błędów faktycznych, tzn. nie mogą być sprzeczne z treścią dowodów, jak i logicznych (błędności rozumowania i wnioskowania) (wyr. SA w Szczecinie z 20.11.2007 r., III AUa 598/07, niepubl.). Jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Powyższe rozumieć należy więc w ten sposób, że zarzut naruszenia swobodnej oceny dowodów, może być uznany za prawidłowy wówczas, gdy sąd orzekający wywiedzie wnioski całkowicie sprzeczne z doświadczeniem życiowym, czy też zasadami logicznego rozumowania.

Wbrew stanowisku skarżącego, Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej i pełnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, odpowiadającej zasadom logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego. Mając to na uwadze powyższe, Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw ku przychyleniu się do stanowiska prezentowanego przez pozwanego.

W szczególności powyższych zasad nie narusza dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zeznań świadka M. K. (1). Wywiedzione przez Sąd Rejonowy wnioski w tym zakresie odpowiadają zasadom logiki i doświadczenia życiowego. Wskazać przy tym należy, że kwestia czy powódka nabyła własność przedmiotowego pojazdu, nie odnosi się w ogóle do sfery ustaleń faktycznych, albowiem jej ocena stanowi proces subsumpcji, czyli zastosowania prawa materialnego do ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych, nie stanowi zaś elementu ustaleń faktycznych i związanych z tymi ustaleniami domniemań bądź oceny mocy i wiarygodności dowodów. W związku z tym powyższy zarzut co najwyżej odnosi się i zawiera w innych zarzutach wskazanych przez pozwanego, to jest w zarzutach naruszenia prawa materialnego.

Jako nietrafny ocenić należało zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 205¹² § 2 k.p.c., 235² § 1 pkt 2 i 3 k.p.c..

Zważyć trzeba bowiem, że przedmiotem zeznań świadka K. K. zgodnie z postanowieniem z dnia 14 września 2021 roku, miały być okoliczności zakupu i własności pojazdu marki J., a nadto umowy ubezpieczenia. Zważywszy na to, że wskazane w postanowieniu okoliczności zostały skutecznie wykazane za pośrednictwem innych dowodów, Sąd Rejonowy zasadnie oddalił niniejszy wniosek dowodowy. Wskazać w tym miejscu trzeba, że Sądy nie mają obowiązku przeprowadzenia każdego spośród przedstawionych przez strony dowodów, tym bardziej jeśli wziąć pod rozwagę to, że fakty na które zostają powołane są możliwe do wykazania poprzez przeprowadzenie innych dowodów.

Pozostałe spośród przeprowadzonych dowodów, Sąd Rejonowy uznał za spójne oraz logiczne, zaś Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw ku zakwestionowaniu tejże oceny.

Brak było podstaw do zawieszenia niniejszego postępowania do czasu zakończenia toczącego się postępowania karnego.

Przypomnieć należy, że warunkiem zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. jest przekonanie sądu, że ustalenie czynu w drodze karnej może wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej. O wpływie tym można mówić wówczas, gdy zachodzi prawdopodobieństwo wydania wyroku skazującego, którego ustalenia co do faktu popełnienia przestępstwa będą wiążące w postępowaniu cywilnym (art. 11), jak i wówczas, gdy ustalenia

poczynione w postępowaniu karnym mogą wzbogacić materiał faktyczny i dowodowy, oddziałując na ocenę dowodów i kierunek rozstrzygnięcia sprawy cywilnej. Stwierdzenie, że ustalenie czynu w drodze karnej może wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej nie oznacza jednak konieczności zawieszenia postępowania, gdyż jest ono pozostawione ograniczonemu uznaniu sądu. Sąd powinien kierować się względami celowości, uwzględniając motywy art. 177 § 1 pkt 4 i interesy stron postępowania.

Obecnie postępowanie karne toczy się jedynie w zakresie czynu polegającego na podrobieniu w celu użycia za autentyczny dokumentu umowy ubezpieczenia nr (...) dotyczącej pojazdu XJ nr rej. (...) poprzez złożenie pod nim podpisu Z. R., który to dokument został złożony do (...) .U. S.A., jako potwierdzający zawarcie przez Z. R. umowy ubezpieczenia AC pojazdu J., w sytuacji, gdy dokument ten nie został podpisany przez właścicielkę pojazdu, a inną nieustaloną osobę działającą bez odpowiedniego pełnomocnictwa.

Po pierwsze więc należy wskazać, a co zostanie omówione bliżej w dalszej części rozważań, że kwestia, czy polisę podpisała powódka czy też inna osoba pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Po drugie zaś, nic nie stało na przeszkodzie aby pozwany przejawiał niezbędną inicjatywę dowodową i dowodził kwestii tego czyj podpis widnieje na polisie (a przynajmniej czy jest to podpis powódki), w toku niniejszej sprawy czego zaniechał. Również z tego względu brak jest podstaw do oczekiwania na ewentualne ustalenia postępowania karnego.

Idąc dalej należy wskazać, że Sąd Rejonowy nie naruszył również przepisów prawa materialnego.

Ocena zasadności roszczenia powódki wymagała oceny dwóch kwestii, a mianowicie tego czy powódka była w chwili kradzieży właścicielką przedmiotowego pojazdu i po drugie, kwestii czy strony były związane umową ubezpieczenia auto – casco. Odpowiedzi na oba te pytania muszą być twierdzące.

Co się tyczy kwestii zawarcia umowy i związania nią stron:

Skarżący stawia zarzut naruszenia art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 805 § 1 k.c. W ocenie odwołującego na gruncie niniejszego stanu faktycznego nie doszło do skutecznego i prawidłowego zawarcia umowy ubezpieczenia.

Pogląd ten musi być uznany za mylny.

Przede wszystkim należy podkreślić, że w toku postępowania w niniejszej sprawie pozwany nie przeprowadził dowodu, iż powódka nie podpisała polisy, zaś podpis pochodzi od osoby trzeciej. Pozwany wyprowadził taki wniosek z szeregu przypuszczeń, które mogą być traktowane co najwyżej jako uprawdopodobnienie faktu a nie jego udowodnienie.

Niezależnie od tego, nawet gdyby przyjąć za pozwanym, że polisa nie zawiera podpisu powódki, pozostaje to bez wpływu na byt umowy ubezpieczenia.

Umowa ubezpieczenia może być zawarta w dowolnej formie (wyr. SN z 16.11.2006 r., II CSK 181/06, P.. 2007, Nr 1–2, s. 289), choć zasadą jest zawieranie tych umów w formie pisemnej. Do zawarcia umowy może dojść nawet w wyniku milczącego przyjęcia oferty przez ubezpieczyciela. Umowa ubezpieczenia zawierana jest najczęściej w trybie ofertowym i jako oferent występuje tu ubezpieczający. Oferta ubezpieczającego przybiera postać wniosku o ubezpieczenie, skierowanego do ubezpieczyciela jako oblata. W realiach przedmiotowej sprawy pozwany nie podjął nawet próby wykazania, że wniosek o zawarcie umowy nie pochodził od powódki. Przy tym nie wymaga się dla oświadczenia ubezpieczyciela o przyjęciu oferty żadnej szczególnej formy i oświadczenie to może zostać złożone choćby w sposób dorozumiany.

Zgodnie z treścią art. 809 § 1 k.c. ubezpieczyciel jest jedynie zobowiązany potwierdzić zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia. Dokument ubezpieczenia w zasadzie stanowi jedynie potwierdzenie zawarcia umowy. Do jej zawarcia dochodzi wskutek złożenia zgodnych oświadczeń woli przez strony. Wystawienie dokumentu ubezpieczenia nie konstituuje więc umowy – może ona wiązać strony mimo braku dokumentu ubezpieczenia. Dokumentem ubezpieczenia najczęściej stosowanym w praktyce jest polisa ubezpieczeniowa, lub – rzadziej – ceduła. Niekiedy

wystawia się także certyfikaty ubezpieczenia. Dokument taki ma wydać ubezpieczyciel, a zatem tylko on powinien ten dokument podpisać. Kwestia więc czy ubezpieczony w ogóle podpisał polisę jest obojętną dla bytu umowy ubezpieczenia.

Do zawarcia umowy dochodzi wskutek złożenia zgodnych oświadczeń woli przez strony, co miało miejsce w niniejszej sprawie, nie budziło bowiem wątpliwości, że osobą ubezpieczoną jest powódka.

Idąc dalej należy wskazać, że reguła interpretacyjna z art. 809 § 2 k.c., zgodnie z którą umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia, nie ma charakteru bezwzględnego i ma zastosowanie dopiero w razie wątpliwości. W realiach przedmiotowej sprawy strony uregulowały tę kwestię inaczej. Zgodnie bowiem z zapisem § 77 ust. 7 Ogólnych Warunków Ubezpieczeń Komunikacyjnych P. umowa ubezpieczenia jest zawarta z chwilą zapłacenia składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym przy zawieraniu umowy ubezpieczenia. W sprawie bezspornym jest, że powódka zapłaciła obie raty składki, co w świetle powyższego postanowienia doprowadziło do zawarcia umowy. Pozwany niewątpliwie przyjmując kolejną ratę składki umowę tę wykonywał.

W końcu nie sposób nie zauważyć, że w treści odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że bezspornym jest, że strony łączyła umowa ubezpieczenia auto – casco. Okoliczność ta w ogóle nie wymagała więc dowodu.

Reasumując, z wszystkich wskazanych wyżej przyczyn, zarzut braku związania stron umową ubezpieczenia należało uznać za chybiony.

Co do nabycia przez powódkę prawa własności przedmiotowego pojazdu:

W ocenie Sądu Okręgowego nie zasługuje również na aprobatę zarzut naruszenia art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 535 § 1 k.c. poprzez ich niewłaściwą wykładnię i uznanie, że w niniejszej sprawie doszło do skutecznego i prawidłowego przeniesienia własności pojazdu J. (...) na Z. R. przez M. K. (1), podczas gdy M. K. (1) nie stał się właścicielem pojazdu zakupionego na terenie Niemiec, a co za tym idzie, nie mógł go skutecznie zbyć na rzecz powódki.

Przede wszystkim z zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci zeznań świadków R. i K. wynika niezbicie, że stroną umowy sprzedaży zawartej na terenie Niemiec z pierwotnym właścicielem był M. K. (1) który nabył pojazd jako kupujący na swoją rzecz. Pośrednio potwierdzają to również dokumenty pojazdu załączone do akt a wystawione przez uprawnione organy na terenie Niemiec. Pozwany nie przedstawił w tym zakresie jakichkolwiek dowodów przeciwnych. Prowadzi to do wniosku, że M. K. (1) skutecznie nabył własność przedmiotowego pojazdu. Obojętne jest przy tym z jakich środków zakupu tego dokonał, gdyż nie zmienia to prawa własności pojazdu a co najwyżej rodzi obowiązek rozliczenia z osobą od której środki pozyskał.

Oceny tej nie zmienia również ewentualne (bo nie zostało to wykazane) wystawienie faktury na J. R.. Faktura jest jedynie dokumentem rozrachunkowym i nie stanowi dowodu przejścia prawa własności. Oczywiście można rozważać, czy działania finansowe świadków R. i K. nie naruszały przepisów prawa podatkowego czy przepisów karno – skarbowych, pozostaje to jednak poza ramami niniejszego postępowania i nie wywiera wpływu na kwestię własności pojazdu.

Idąc dalej skoro M. K. (1) nabył własność spornego pojazdu, to oczywistym jest, że w ramach swoich uprawnień właścicielskich mógł własność pojazdu przenieść na powódkę. Mógł to uczynić według własnego uznania pod tytułem darmym bądź odpłatnym.

Przeniesienia takiego powódka i M. K. (1) dokonali. W dniu 7 sierpnia 2019 roku zawarli bowiem umowę nazwaną przez siebie umową kupna – sprzedaży. W ramach tejże umowy świadek wydał powódce pojazd, przeniósł na nią jego własność, wydał komplet kluczyków oraz dokumentów. Powódka zaś pojazd ten odebrała. Niniejszej czynności nie towarzyszyło jednak uiszczenie ceny, z uwagi na wcześniejsze przekazanie M. K. (1) środków na zakup pojazdu.

Nawet gdyby przyjąć, że ten sposób przekazania pieniędzy nie może być uznany za zapłatę ceny, to i tak doszło do przejścia prawa własności na rzecz powódki. Należałoby wtedy uznać, że w istocie doszło do zawarcia umowy nienazwanej przeniesienia własności ruchomości. Zawarcie takiej umowy było w pełni dopuszczalne w świetle zasady swobody umów.

Skutków zawarcia takiej umowy nie może niweczyć fakt nazwania jej umową kupna – sprzedaży. Ocena charakteru umowy zależna jest bowiem nie od jej nazwy, ale od rzeczywistej treści oraz celu i zgodnego zamiaru stron (porównaj – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 roku, I CSK 703/09, opublikowany w zbiorze orzecznictwa programu L.). Nie budzi zaś wątpliwości, że celem i zgodnym zamiarem stron umowy było przeniesienie prawa własności pojazdu na rzecz powódki bez dokonywania rozliczeń pieniężnych.

Mając powyższe na uwadze, należało oddalić apelację zgodnie z art. 385 k.p.c. jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd Okręgowy orzekł w zgodzie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).